

3 Hours

NB

1. All questions are compulsory
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. Each questions carry 20 marks.
प्रत्येक प्रश्नाला २० गुण आहेत.

Q.1

Define Diplomacy and discuss changing nature of Diplomacy.
राजनय म्हणजे काय? राजनयाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.

OR / किंवा

Define Foreign Policy and discuss major determinants of India's foreign policy.
परराष्ट्र धोरण म्हणजे काय? भारताच्या परराष्ट्र धोरणाच्या विविध निर्धारक घटकांची चर्चा करा.

Q.2

Comment on the changing nature of India-US bilateral relations.
भारत-अमेरिका द्विपक्षीय संबंधांच्या बदलत्या स्वरूपावर भाष्य करा.

OR/ किंवा

Discuss the major areas of disagreement in the relations between China and India.
चीन आणि भारत संबंधांमधील मतभेदाच्या प्रमुख मुद्द्यांची चर्चा करा.

Q.3

Explain the problems and prospects in India- Bangladesh relationship in the contemporary world.
समकालीन जगातील भारत-बांग्लादेश संबंधातील समस्या आणि संधी स्पष्ट करा.

OR/ किंवा

Comment on the contribution of SAARC and India's role in it.
सार्कचे योगदान आणि त्यातील भारताच्या भूमिकेवर भाष्य करा.

Q.4

Discuss in detail establishment and development of ASEAN.
आसियानची स्थापना आणि विकास यांची सविस्तर चर्चा करा.

OR/ किंवा

Comment on India's contribution towards Peacekeeping in the United Nations.
संयुक्त राष्ट्र संघातील शांतता रक्षणातील भारताच्या भूमिकेवर भाष्य करा.

Q.5

Write short notes on any two of the following
खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- a. Objectives of Foreign Policy
परराष्ट्र धोरणाची उद्दिष्टे
- b. Types of Diplomacy
राजनयाचे प्रकार
- c. Changing nature of India-Pakistan relationship
भारत- पाकिस्तान संबंधांचे बदलते स्वरूप
- d. Emerging areas in India-Russia relationship
भारत रशिया संबंधातील उभरते मुद्दे
